

nista nie zauważył pochylonego nad torem drzewa, które w jednej chwili ścięło komin parowozu, a gdy nie wstrzymał pociągu, zniósł dwie budki wagonów i zraniło ciężko siedzącego w trzeciej budce konduktora Stanisława Warzechę, oderwanym hamulcem żelaznym. Warzecha, który doznał skomplikowanego złamania nogi, przewieziony został do szpitala we Lwowie, gdzie przebył amputacją nogi.

CENY KONI W POLSCE.

Co wtorek dwa razy w miesiącu odbywa się w Krakowie targ na konie. I tak można tam nabyć konia lichego (starego, do pracy mało użytecznego) w cenie przedwojennej, t. j. od 60 — 150 złotych, konia lekkiego od 300 — 450 złotych, konia roboczego ciężkiego (typ konia drowskiego) od 500 — 1000 złotych, konia zaś rzeźnego, bardzo tanio od 10 — 40 złotych. Koni wierzchowych rzadko na targu się napotyka.

O WSTĘPIENIU ŻYWIŁOŁOwej EMIGRACJI Z KRAJU.

Warszawski organ P. P. S. «Robotnik» w artykule pod tytułem «Kłeska emigracji», zwraca uwagę na masową emigrację robotników z Polski. Wskutek kryzysu przemysłowego około 600 robotników wyjeżdża dziennie z Górnego Śląska. Przez obóz emigracyjny w Mysłowicach przeszło w ostatnim roku około 44 000 emigrantów. Nasytanie niektórych okręgów górniczych francuskich przez Polaków dochodzi do 50 proc. Rząd starać się powinien o wstrzymanie fali emigracji, która staje się żywiołową, a przynajmniej powinien ograniczyć ją, zatrzymując w kraju robotników wykwalifikowanych. Należy dbać, aby emigranci we Francji zachowali polskość i nie wchodzili w drogę robotnikom francuskim podczas walki ekonomicznej.

CZYTELNIKU!
Nie zwlekaj z opłatą za twoją gazetę
Sobie tem nie pomożesz,
A gazecie swej szkodzisz.

Z Brazylii.
Kurytyba.

ENERGJA GENERALA RONDONA, głównodowodzącego wojskami rządowymi w Paranie już okazała się w kilku wypadkach. Gazeta niemiecka «Joinvillenser Zeitung» z połowy października podaje, że rekwizycje wojskowe w okolicach nad Iguassu, w Porto União, były już wprost rabunkiem i rozbojem na tamtejszej ludności. Ochotnicy i oddziały policyjne z Santa Catharyny zabierały tam wszystko, nawet

Andrzej Strug.
Odznaka
Za Wierną Służbę.

KRAKÓW 15-go listopada 1914 roku.
Wyprawiały suty bal dla całego naszego patrolu. W dziesięciu z obywatelami Borszą na czele wyjeżdżający spory wyiom w jej zapasach. Używali chłopców, a ja z dumą ich ugasażam i sam jadłem za trzech. A każdy jeszcze dostał na drogę pakiet wszystkich dobrego. Borsza ją bawił godnie i opowiadał szeroko o wojnie i oca tylko gębę otwierała z podziwieniem.
Miało puste i jakieś wyposzono. Masa oficerów po wszystkich kawiarniach z głupimi minami, a ulicami widać, co chwila zaszalała i smygnęła samochody jak wściekłe psy. Mało kogo ze znajomych zastałem a kogo się napotka, ten prorokuje, że twierdzą się przedko podda. Nie bardzo by ich to zmartwiło. Są zaś i tacy z tutejszych urzędników i profesorów, którzy na gwelt i potajemnie uczą się po moskiewsku. A reszta za to, to już takie zażęgie i niewolniczo wystraszono au stryjaki, że aż obrzydliwosć bierze. Słowem mało jest w Polsce ludzi naszych czyli porządnych.
Stojmy w Olsznych. Wszędzie k nie po salach wystawowych, po łóżach, w teatrze, po galerjach. Dzisiaj mieliśmy z biorkę na scenie. Podzielono nas na dwa szwadrony — jeden bierze Janusz, dru-

jedwabne pończochy damskie. Gazeta powyższa zażądała ukarania winnych, bo takie postępowanie szkodzi tylko opinii wojsk rządowych. W sposób powyższy rabowały wojska we wielu miejscowościach aż do Rio Capinzal. W Porto União najwięcej przy rekwizycjach ucierpiał coronel Hermenegildo Marcondes. Na zażalenia ludności zjawił się szef policji katarskiej dr. Antero de Assis w Rio Capinzal i zmusił marodków wojskowych do oddania zrabowanych rzeczy; potem zjawił się w Porto União i sam generał kondon i kazał wojsku płacić gotówką wszystkie zakupy. Najwięcej rabował znany z powstania fanatyków Manoel Octavio, który z 70 ochotnikami przyłączył się do drugiego bataljonu policji katarskiej; pomagał mu jakiś syryjczyk którego uwieziono. W miasteczku Palmas zrabowano najwięcej. Generał Rondon kazał pułkownikowi przeprowadzić ściśle śledztwo.

Wedle wiadomości gazety z Ponta Grossa «Diario dos Campos», generał Rondon przebywa w Guarapuawie, skąd po zgromadzeniu wojsk wyruszy w serytony zachodnie.

BUDOWY SCHRONISKA DLA TRĘDOWATYCH w Paranie, domaga się dziennik kurytybski «O Dia» z 6-go listopada b. r. Przypomina, że pokazną kwotę na ten cel zebrano już zeszłego roku, złożono w banku i nic więcej. A przecież Parana ma wielu trędowatych i nikt rozwleczeniu i rozszerzaniu się tej choroby niestety nie zapobiega w naszym stanie. Wogóle Brazylija należy do krajów mocno trędem dotkniętych. I tu dziennik przytacza cyfry chorych na trąd. Francja ma ich 508, Islandja 108, Sycylja 80, Portugalia 803, Rosja 1200 a Turcja 4000. W Brazylii stan Minas ma 3000 trędowatych a Para 2000. (Dr. Belisario Penna w swem dziele «Saneamento do Brasil» podaje liczbę trędowatych w całej Brazylii na 30 tysięcy. Przyp. Red.)

Rio de Janeiro.

RIO, 5-go listopada. — W izbie deputowanych podał Antonio Carlos następujący wniosek pod głosowanie, przyjęty oklaskami i okrzykami przez innych posłów: Izba deputowanych wyraża swoją niezłomną solidarność i jedność z prezydentem narodu brazylijskiego wobec nowego i wstrętnego buntu pewnej części naszej marynarki wojennej; izba posłów stwierdza z największym uznaniem i zapałem wierność dzielnych wojsk i morskich i lądowych i spodziewa się, że obronią one konstytucję i sprawę narodu; izba posłów wyraża swoje oburzenie patriotyczne dla

gi Ołec. Wiedawa mianowany oficerem w naszym plutonie. Dostałmy po 6 koron z pomocą, stąd wielka radość, ale przy babce kpię sobie z żołdu. Od lat mam od niej stale otrzymywać po 25 koron miesięcznie, z obowiązkiem spisywania wszystkich wydatków. Zapowiedziano nam poraz pierwszy od początku wojny, żeby obowiązkowo salutować austriackich oficerów. Co oni nas obchodzą?

ZAWOJA, 18-go listopada 1914 roku.

Oto patrzajcie, naprawdę jesteśmy na wypoczynku i to w gorach, niemal że w Zakopanem! Wszystko tu ślicznie ośnieżone, a nad nim panuje wspaniała Babi Góra. Zacznie tutaj i spokojnie. Wypoczywamy za wszystkie czasy. Kwaterujemy po willach i chałupach. Górale żyjemy i kochani, czujemy, że jesteśmy w prawdziwej Polsce, między swoimi. Ale na tym wypoczynku za bardzo wielu się rozchorowało, bo wiedzą że teraz można «Wyląść z chłopców» czteromiesięczne trudy bojowe. Mnie nic nie brakuje ale nasz stary Borsza goni ostatkiem sił. Już go nawet Wiedawa zwoinił ze służby. Wielu z naszych ma ochotę odziedziczyć jego Myszka i już się o nią kłóca.
Nasji jency codzien pijani, bo ich każdy poczętuje w szynku «Austria» gdzie chodzą na spacer pod konwojem z bagietkami. Dobre im się tu daje.
Opowiadają też, że się car Mikołaj koronował na króla polskiego w Warszawie, obronionej od Niemców a nam strzelcom ogłosił amnestję. Są tacy co

sprawców, przodowników i wierzycieli tych ciągłych i pożalowania godnych wybuchów niekarność». (A Republica, 5 de Novembro 1924)

SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ REWOLUCJĘ w São Paulo są ogromne. Dotychczas

dopiero towarzystwa kolejowe obliczyły swe straty. I tak: Companhia Paulista oblicza swe szkody na kolejach na 800 tysięcy milrejsów, z czego 600 kontów przypada na uszkodzone lokomotywy a 200 kontów na wagony osobowe i ciężarowe. Na 3000 kontów obliczają niedobór w opłatach. Straty drugiej kompanji Mogyana obliczają najogólniej na 2,500 kontów. Linja kolejowa Noroeste do Brasil straciła w gotówce ze swej kasy podczas rabunku w Baure aż 5200 kontów. Sorocabana nie obliczyła jeszcze swych szkód, a linię Tibagy tej koleji trzymali rewolucjonisci bardzo długo i poniszczyli co się tylko zniszczyć dało; w dodatku do dnia dzisiejszego ta kolej nie funkcjonuje jeszcze w zupełności.

PRZYWÓZ FIŻONU do stolicy Brazylii wzrasta z dnia na dzień. Z powodu posuszy i nieurodzaju tegorocznego w Brazylii, sprowadził zarząd miasta Rio de Janeiro z Argentyny aż 284,061 worków czarnej fasolki. Przed kilku laty Brazylija sama wywoziła fiżon nawet do Europy, obecnie musi go sama sprowadzać z Argentyny. Prócz fiżonu przychodzą wielkie ilości kartofli, zboża i innych towarów spożywczych z wielu krajów Ameryki Południowej; rząd zwolnił te towary od cła, a mimo tego drożyzna się nie zmniejsza a więc kupcy powodują drożyznę tych towarów.

São Paulo.

BOGACTWO KOLONJI WŁOSKIEJ w stanie São Paulo wyszczególnił pewien dobrze z tą sprawą obeznany bankier w następujących cyfrach: majątek włościwów paulistańskich ocenić można na 3 miljardy lir; z tego w obrotach znajduje się około 300 tysięcy kontów w ręku małych rolników wioskich, którzy są wielce nieufni a pieniądze przechowują w skrytkach domowych zamiast w bankach lub kasach. Z fazend t. j. większej własności aż 11,632 fazend należy do Włochów lub ich potomków, a 20 procent plantacji kawowych w São Paulo jest również w ręku Włochów.

DELEGAT POLICJI W SÃO CARLOS rozporządził, że każdy fryzjer (barbeiro) któryby nieletnim panienkom bez zezwolenia ich rodziców lub opiekunów ostrzyżył włosy na krótko, będzie płacił kary 50 milrejsów. Tego rodzaju nakazy powinny być wprowadzone w całej Brazylii

w to wierz. A druga brygada podobno całkiem zniszczona w Karpatach. Zużył się tu ukazał kochany dziadus obywatel Sirko, ale za tym razem smutny i bez zapalu. Znać, że i jemu polityka dojechała do żywego. Skrzyżły się ze go Komendant wypraw do Wiednia. Już on lubi eukaeonowców!
Dziś Orsa pokazał mi na mapie i powiedział: «Patrz jak to wygląda naprawdę». Cóż się nam zostało z całej Galicji? Oj zła Bo i na Węgry paku ją się teraz i to przez cztery przełęcze. Kraków już niemal odcięty od południa — zaczęła się pod twierdzą ogromna bitwa narodów. I nas chyba stąd wykurą.

JORDANÓW 20-go listopada 1914 roku.

Żuł po naszym miłym odpoczynku. Ruszono nas wczoraj gwałtem, a niespodziewanie bo podjęzdy kozackie już się tu płącają po przesmykach górskich. Okazało się, że komenda twierdzy i nie chłubi nam dać wypoczynku jak się tego Komendant d mazał nie wysłano nas prosto na łeję. Węgi Komendant, który najlepiej wiedział, jakje u nas wszystko przogłoszone rozporządził się sam (oiał prawo, bo my

Leon Warpechowski
w Guarany

otrzyma wkrótce **WIELKI WYBÓR OBUWIA**, które będzie mógł oddać po cenach konkurencyjnych.

a ustałaby ohydna moda krótko strzyżonych włosów u dziewcząt, wprowadzona najpierw przez ladacznice z domów publicznych.

Rio Grande do Sul.

«Republica» kurytybska z 29-go października donosi, że załogi wojskowe zbuntowały się w następujących miastach: São Borja, Urugayana, Santo Angelo i São Luiz. 30-go października ruszyli buntownicy pod Alegreti, lecz zostali odparci, tak samo i pod stacją Ijuhy. Rewolucja stłumiona. W Urugujanie dopuszczono się wielu płańdrowań, rabunkom banków zapobieżono jednak w czasie. Obecnie panuje już wszędzie spokój. Wedle gazety «Federación» rewolucja ogarnęła wogóle obszary Misiones po lewym brzegu Urugujaju. Dawny rewolucjonista generał Honorio Lemos połączył się z obecnymi rewolucjonistami i dowodzi nimi. W Urugujanie zdołali rewolucjonisci zabrać 140 kontów i to od różnych wpływowych osobistości a nieco z banków i kas rządowych.

Amazonas.

Zupełne bankructwo tego stanu stwierdził komisarz czyli interwentor federalny Alfredo Sã Stan Amazonas ma długów zewnętrznych 100 milionów franków a z zaległemi procentami 20 milionów nadto, czyli 120 milionów. Stolica Manaus ma dług 350 tysięcy funtów szterlingów z również zaległemi procentami; prócz tego dług wewnętrzny wynosi 28,300 kontów a 13,000 kontów zaległych procentów, a wreszcie bieżący dług wynosi 50,000 kontów. Na spłatę samych procentów potrzeba 7000 kontów, a cały stan daje dochodu zaledwie 5052 kontów. Bankructwo tego stanu jest więc zupełne. (A cóż się stało z olbrzymimi lasami kauczukowymi? i innymi bogactwami naturalnymi tego stanu. Przyp. Red.)

Ze swiata.
Anglja.

JAK WYGLĄDA «OZBROJENIE» ANGLJI NA MORZU.

London. — Admiraliaja angielska wydała komunikat, zapowiadający przegrupowanie floty Wielkiej Brytanji. Przedewszystkiem nastąpi wzmocnienie floty śródziemnomorskiej, która przewyższać ma flotę francuską i włoską razem wziętą. W Portsmouth spuszczone na wodę pierwszy z 5 wiel-

jego żołnierze a nie c. k.) i zadekował nas właśnie w Zawoi. Wytopiono nas dopiero po sześciu dniach.
Wiece nasz dywizjon poszedł szybkim marszem. Ale ślizgawica była taka, że co ruszemy kluska to wali się koni przy koniu jak pod najgorzszym ogniem. Nie kule u nas konie na ostro, a nie było czasu i nie starczyłoby przecież kowali. Prowadziliśmy konie i na piechotę gnałymi na Maków, na Osielec i przez Obidowę do Jordanowa. Stanęliśmy na noc i odrazu po nocny kuf. Kowali trza było rekwirować i pilnować pod strażą.
Miasło pełne jakichś rozbitych trendów, które wracają nie wiadomo skąd. W każdej chwili sprudziewają się tu moskale. Jeden pod Limanowę, drugi w stronę Nowego Targu. Nasz będzie się jutro podkuwał, a ja opiekuję się Borszą który leży i mójaczy. Dobila go droga — cztery mile za koniem. Jutro ma jechać chorowale do żony. Myślimy wszyscy, że on umrze. Została na nim skóra i koci. Ale jego Myszka Billuś zabrał dia siebie do sztabu dwizjonu. To nie słusznie, bo jeżeli koni jest w plutonie od początku wojny to powinien w nim pozostać. Czy to Berlin nie wiadomo jak kowaleryście, że konie zrywają się ze sobą niezem ludzie i że dla dobra służby w plutonie musi być zgodni i solidariści ze zwojem między ludźmi jak między koniami?
To jest zwyczajne rozpręzenie plutonu. Przyjdzie nowy nieznamy koni i znowu zaczną się hopki po nocach w

kich okrętów wojennych, przewidzianych, w planie rozbudowy floty angielskiej. Jest to wielki krążownik pancerny o pojemności 10000 ton.

Niemcy.

Obszary węglowe nad rzeką Rurą obsadzone przez Francuzów od roku przeszło, opuścili obecnie wojska francuskie i oddali znowu Niemcom w zarząd, zarówno koleje jak i wielki przemysł tych obszarów.

NIEMIECKA NAGONKA NA ROBOTNIKÓW POLSKICH.

Z Berlina nadchodzi wiadomość, że zanosi się na nową, masowe wydalanie robotników polskich z Niemiec. Z chwilą, kiedy władze francuskie, względnie belgijskie zwołnią od okupacji obszar Rurhy, mają być wydaleny za granicę Niemiec wszyscy robotnicy Polacy, na tych obszarach zatrudnieni, a to dlatego, ponieważ w czasie okupacji wstąpili do służby kolejowej względnie przedsiębiorstw przemysłowych. Gruppę robotników polskich, która wyjechała z obszarów okupowanych, zatrzymano i internowano w Essen.

Rosja.

SOWIETY WYWOŻĄ SOCJALISTÓW NA WYGNANIE.

Jak donoszą dzienniki, przez Carycyn przejechał pociąg z 417 socjalistami, których rząd sowiecki skazał na wygnanie do gubernji wiackiej.

SOWIETY BOJĄ SIĘ ODO-SOBNIENIA.

Warszawa. 26-go sierpnia. — Sowiecka «Izwestia» występuje bardzo gwałtownie przeciw rosnącemu wpływom Stanów Zjednoczonych na stosunki europejskie. «Izwestia» stwierdza, że Stany Zjednoczone dążą do podtrzymania osławkitego, politycznego i gospodarczego odosobnienia sowiektów i że to właśnie dążenie, było głównym celem niedawnej podróży sekretarza Stanów Hughesa do Europy.

KSIAŻĘ GORCZAKÓW OBSERWATOREM SOWIETÓW W LIDZIE.

Genewa. — Na domniemanego obserwatora sowiektów przy zgromadzeniu Ligi uchoodzi bawiarzy tu od szeregutygodni w Genewie i włoską razem wziętą. W Portsmouth spuszczone na wodę pierwszy z 5 wiel-

st dole, kwiki i bójki między konmi, skąd łatwo dochodzi do ciężkiego okaleczenia a i nam przecie należy się sen spokojny. Myszka to klacz cenna, spokojna i bardzo lubiana przez nasze wszystkie konie. Lucyna będzie za nią tęsknić, bośmy z Borszą jeździli w dwójce.

LIMANOWA, 20-go listopada 1914 r.

Zaowiedziałem się w pisanu, bo też nas pędzą i ganiąją po tych gorach. Nie bardzo ja rozumiem takiej wojny. Częściej bywamy na tyłach nieprzyjacielskich niż od frontu. Tak zawsze jaktoś wypadnie, że pobiedzimy po dolinach i przełęczkach i wleziemy prosto na moskali, oni ułbią od siebie właśnie to samo. Więc strzelamy do siebie ustawicznie i to z bliska, ale bez wielkiej szkody. Raz nadespodziewanie zjechałszy od tyłu na rosyjską baterję Kanonierzy u iekli do lasu, a my staramy się naprzecde odjąć zamki i zapędoć się da, kiedy w tem dostaliśmy od prawej strony jedna za drugą z pięć salw szrapnelami. Odbiegliśmy od baterji do koni i w las. A to strzelala nasza własna c. k. artylerja. Jakos tu idzie po omacku w tych gorach i wadofach a najtrudniej idzie kawalerji. Wszędzie po zboczach, na gorach sioigu po brzuch, a na drogach gruda i gołolez. Nie wszędzie koni wylezie i nie wszędzie zejdzaj, bo koni to przecież nie e laternik.

ciąg dalej nastąpi.

Poszkodowanym!

(Echo z wiecu »Wyzwolenia« w Kurytybie z dnia 19-X-1924 roku)

»Gdzie się rozchodzi o politykę albo o ekonomję, tam niema moralności«.

Słowa FR. SZLEGLA.

Gdzie kieszeń ludzka bierze górę,
A polityka głowy maci,
Tam lada podmuch niebios córę;
WSPANIAŁOMYŚLNOŚĆ, w błoto strąci.

Czy już się zbliża koniec świata
I miara Boża się przebiera,
Z syn zajmuje rolę kata
I z własnej matki honor zdziera...?

Czy to postępek, godny syna,
Co złożył grosz swój w ręce matki,
By, chociaż w biedzie się ugina,
Zażąda zwrotu nawet datki...?

Czy wy nie wspólnej matki dzieci,
Czy miłsza obca wam macocha,
Że własnej matce brudne śmieci
Rzucacie w serce, co was kocha...?

Czy to zasługa, żeście wsparli
Ojczyznę swoją gdy w potrzebie,
Abyście ją dziś za to darli
Jak spadkobiercy przy pogrzebie...?

Czy wcale wstydu już nie znacie,
Czy wasze serca to kamienie,
Że matce honor zabieracie,
By uratować własne mienie...?

Czy nie pomnicie, ile mienia
Stracili ci, co legli w polu...?
Nie obrażajcie dziś ich cienia,
Nie przysparzajcie matce bólu!

Ojczyzno droga, matko święta,
Nie gniewaj się na chyłność braci,
Niech im twa miłość nie pamięta,
Ze to nie syny, ale kaci...!

Bo gdzie już kieszeń bierze górę
A polityka głowy maci,
Tam lada słówko niebios córę;
WSPANIAŁOMYŚLNOŚĆ, w błoto strąci!

29-X-1924 roku.

Józef Stańczewski

Uprasza się Szan. Prenumeratorów. by prędko zechcieli zapłacić za ległą prenumeratę
„Świata Parańskiego“
Prenumeratę może być wpłaconą i w znaczkach pocztowych (selach); gdzie są agenci »Ludu« można i im wręczyć opłatę. Proszę przysyłać prenumeratę »Świata Parańskiego« na adres:
E. José J. G. de Papageo —
Avenida Dr. Jayme Reis 115 —
Curityba — Parana.

Litwa.
NAJGORSZĄ MATKĄ POD SŁOŃCEM.
Ryga, Łotwa. — Według prasy kowieńskiej, w pewnej wiosce niedaleko od tego miasta została popełniona najstraszniejsza zbrodnia pod słońcem. Prasa kowieńska podaje, że pewien wieśniak chciał się ożenić ze swą sąsiadką wdową, która miała jedenastoletniego dziecka, ale jako warunek postawiła, że musi ona usunąć mu drogi swego syna Kobieta potwór zgodziła się na to. Następnie oboje urządzili, że zamordują dziecko i ugotują je, z ciała zrobią mydło.
Plany matki i jej narzeczonego usłyszał ów chłopczyzna pobiegł zaraz do wujka na karcz. Wujek atoli usmiał się z jego lęku, mówiąc, że matkę tylko go straszy. Tymczasem, gdy przyszedł do domu, ów chłopczyzna, w owym czasie, zastał ciało chłopca w garnku, z którego tyła ręka sterczała.

Chiny.
Wojna domowa w Chinach się już ku końcowi. Stolica Chin miasto Peking zajęty przez wojska chrześcijańskie pod wodzą generała chrześcijańskiego Ju Siang. Były to wojska chińskie, ożyczyły też i z pieśniami religijnymi na ustach weszły do miasta.

ta. Dawny rząd został usunięty. Obecnie Tsangtolin mandaryn Mandżurji chce zwołać powsechną konferencję chińską, by ustanowić nowy rząd na całe Chiny.

Krytykom „Małej Gramatyki“.

Dziwi mię bardzo, że redaktor »Switu« po kilkunastu miesiącach dopiero dowiedział się, że mu nadesłano »małą gramatykę« języka portugalskiego i dopiero teraz zamieszcza jej krytykę. Jeszcze więcej dziwi mię, że się powołuje w niej w sprawie wymowy wyrażonej w języku polskim na jakiegoś brazylijana Humphreys, który na takie pojęcie o naszym języku polskim i o wymowie jego liter jak wilk o gwiazdach.

Ważnym i jego krytykę w »Gazeta do Povo« i odniosłem wrażenie, jakoby został przez drugich »nakreślony« i ich myśli wyraża. Jakżeż może on wiedzieć, w jaki sposób w języku polskim wymawia się »t« lub »z«? A przecież krytykuje. Przyczem błędnie zaznacza n. p. »sula« zamiast »sula« sua.

Kto chce wymowę w tej gramatyce oznaczoną krytykować, znać musi nie tylko język portugalski, ale i polski; inna sprawa jeżeli krytykuje tylko gramatykę, składnię, wyrażenia języka portugalskiego. Tymczasem ów H. nie znając języka polskiego ani wymowy jego liter przecież krytykuje i potępia autorów małej gramatyki, że źle oznaczyli wyrazy portugalskie w języku polskim. Czy to nie nonsens? W podobny sposób mógłby ów H. wielką powagą dla mądrego redaktora »Switu«, coś w języku japońskim lub chińskim krytykować nie znając wcale tych języków. Czy to rozumna krytyka? A przecież na nią powołuje się »Swit«...

Gdyby ów sławetny lingwista H. znał choćby coś z języka polskiego, wiedziałby, że w wymowie polskiej me-u, me-t, te-u, te-t, lub zie-z np. hoje-ozie-ozie. Ale jak widać z jego krytyki, o tem nie ma żadnego pojęcia; wyrwał się prawdziwie jak Filip z

konopi, ulegając prawdopodobnie namowom drugich osób którym rozehodziło się o ujemną krytykę.

Zdaje mi się, że główna przyczyna niepochebnej krytyki tej »małej gramatyki« tkwi w tem, że wydała ją »Oświata« a nie »Kultura«, polscy księża a nie świtowcy.

Mimo niektórych wad i sposobu oznaczenia wymowy słów portugalskich (o czem możnaby obszernie rozprawić) zdaje mi się, że owa gramatyka jest znacznie lepszą, do nauki zrozumiałszą i praktyczniej ułożoną do tej, którą niegdyś wydał Leon Bielecki.

Czytelnik »Ludu«.

Na fundusz nauczycielski przy bursie Księżki Misjonarzy złożyli:

Wawrzyniec S. bieraj z Kurytyby 10\$, J. W. 1\$, A. K. 1\$, Stanisław Ostrowski z Antonio Rebouças 2\$500, Józef Kotwicz z Balsa Nowy 10\$, Ksądz Józef Goral (char. w.) ze zbliżonych na cele oświatowe w Polnocnej Ameryce 25 dolarów.
Stanisław Słota z Sarinhi — Obligacją krótkoterminowej pożyczki na 2,000 marek polskich — Wielebne Siostry z Rio z Rio Claro 10 milionów.
Wszystkim szlachetnym ofiarodawcom, zwłaszcza Przewielebnemu Ksądzowi J. Góralowi, który w dalekiej podróży nie zapomniał o naszych potrzebach oświatowych składam serdeczne Bóg zapłać.
Ks. Stan. Piasecki

Telegramy z Polski.

Warszawa, 4-go listopada. — W pobliżu stacji Baranowicz w województwie nowogrodzkiem niedaleko granicy rosyjskiej, napadło na pociąg 50 bandytów w pełnym uzbrojeniu i obrabowało wagon pocztowy, w którym znajdowały się pieniądze przeznaczone na wypłatę służby kolejowej. Jeden strażnik policyjny został zabity a wielu podróżnych zranili bandyci. Za bandytami już się rozpoczął pościg.

Warszawa, 6-go listopada. — Rząd polski zamianował prezesa Banku Spółek zarobkowych z Poznania swoim delegatem do zawarcia układu handlowego z Niemcami. Niemieckim delegatem jest dr. Stockhamer reprezentant działu handlowego przy ministerjum spraw zagranicznych i członek handlowej komisji dla układów z zagranicą. Przybycia jego spodziewa się rząd polski w najbliższych dniach.

Warszawa, 6-go listopada. — W pobliżu Ostroga urządzili bandyci napad w dniu wczorajszym na magazyn towarów przeznaczonych na wywóz do Rosji. Wojsko zwabione strzelaniną pospieszyło z pomocą, tak, że bandyci niczego nie mogli ukraść tylko podpalili magazyn a stróża jednego zamordowali.

São Paulo, 6-go listopada. — Donoszą z Paryża, że na posiedzeniu Ligi Narodów, na którym rozstrzygnięto sprawę pozyskiwania obywatelstwa polskiego, przewodniczył ambasador brazylijski z Paryża dr. Souza Dantas; ze strony Anglii zasiadał lord Palmer a ze strony Włoch hrabia Bonin. Po szczerem załatwieniu tej kwestii, hrabia Skrzyński polski minister spraw zagranicznych zwrócił się do ambasadora brazylijskiego, z następującymi słowami podzięk: »Przed zakończeniem tej sprawy muszę imieniem rządu polskiego wyrazić jak najgorętsze podziękowanie p. ambasadorowi Brazyliji dr. Souza Dantas, który w charakterze sprawdawcy tej sprawy nigdy nie zaniedbał delegatowi polskiemu okazania cennej pomocy swojej w tej sprawie przez długi czas, dopóki w najlepszej zgodzie nie uregulowano sprawy obywatelstwa polskiego dziś już ostatecznie zakończonoje«.

Lord Palmer podziękował ministrowi polskiemu za żywe współpracownictwo w tej sprawie, która kuzadowolnie

Polski i Niemiec dobrze załatwioną została; Liga Narodów tę drażliwą sprawę załatwiła pomyślnie.

Telegramy ze świata.

Nowy Jork, 6 i 7-go listopada. Coolidge zwyciężył przy wyborach w 31 stanach, Davis w 13. La Follette zaledwie w jednym i to w rodzinnym stanie Wisconsin.

LaFollette oświadczył, że nie został pokonany, lecz zgnieciony przez ogromne środki pieniężne bankierów amerykańskich, ale to go jeszcze więcej zapali do oporu i lepszego przygotowania się do następnych wyborów.

Prezydentem Stanów Zjednoczonych został wybrany Calvin Coolidge, wiceprezydentem Davis, pierwszy 18 milionami, drugi 19 milionami głosów. LaFollette miał 4 miliony głosów przeważnie niemieckich, gdyż Niemcom dawał ogromne przyrzeczenia. Katolik Smith został wybrany gubernatorem stanu Nowego Jorku, a kobiety: Miriam Ferguson gubernatorką Teksasu a Nellie Ross gubernatorką stanu Jersey.

Rio 10-go listopada. — Rząd zniósł przez ogłoszenie publiczne cenzurę gazet w stolicy, którą wprowadził razem ze stanem obłączenia.

Rio, 8-go listopada. — Radjogram wysłany z pokładu statku wojennego »Minas Geraes« ogłasza, że jazda pancernika ma przebieg normalny. Zbuntowanego krążownika »São Paulo« nigdzie nie widać, prawdopodobnie skierował się na południe. Okręt »Minas Geraes« manewruje świetnie przy najlepszym porządku i dyscyplinie na pokładzie i wśród załogi.

RIO, 8-go listopada. Według wiadomości z ministerjum marynarki, eskadra okrętów, której

przewodniczy pancernik »Minas Geraes« przepłynęła około wyspy ilha dos Porcos na wybrzeżu stanu São Paulo, gdzie wieczorem przystanął krążownik »São Paulo«. »Minas Geraes« płynie w kierunku południowym śledząc za zbuntowanym krążownikiem. (Republica. Kurytyba 8-go listopada).

Loterja Towarzystwa Szkoły Ludowej odbyła się w parku Providencia dnia 9-go listopada i wygrane padły na los następujące: Numer 912 wygrał 100\$ (P. Boguszewski), N. 824 wygrał 50\$ a numery 812, 844, 858, 341 i 140 wygrały po 10\$; bilety kończące się na 12 wygrały po 5\$, a kończące się na 2 po 1\$.

Ig. Walkowski: prezes

Towarzystwo Polskie w São Paulo zaprasza szanownych Rodaków na obchód 100-letniej **Wspomnienia Odrodzenia Polski** który urządzą w sobotę wieczór dnia 15-go b. m. Przechodzący i dekoracji odegrana zostanie sztuka teatralna pod tytułem »Bo-gosławstwo Matki«. Początek punktualnie o godzinie ósmej.

Zarząd

KURS PIENIĘDZY.
Funt sterling 41\$000, frank francuski 464 rs., lira 376 ra., dolar amerykański 8\$760, milrejs portugalski 301 rs., pez argentyński papierowy 3\$884, złoty 7\$718, peso urug. 7\$861, peso hiszpańskie 1\$815. Złoty polski równy frankowi szwajcarskiemu, Frank szwajcarski 1\$693.

Przedsiębiorcy i kupcy ogłaszajcie się w »Ludzie«.

„Rozmaitosci.“

CUD NA JASNEJ GÓRZE.
„Goniec Częstochowski“ donosi: W dniu uroczystości Narodzenia Najświętszej Marij Panny o godzinie 2-jej i pół popołudniu, w kaplicy przed cudownym Obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej zaszły wypadek cudownego uleczenia 3 letniego, niewidomego dziewczynki. Wieść o tem wydarzeniu lotem błyskawicy rozniósł się wśród rzesz pątniczych i w jednej chwili zgromadziła tłumy. W kaplicy Matki Boskiej zapanował przejmujący krzyk i płacz poruszonych do głębi wiernych. Z jękiem i szlochem padli jedni na ko-

WSZYSCY NIECH IDĄ DO SKLEPU BRAZILEIRA!
Do sklepu, gdzie jest WIELKI WYBÓR GALANTERJI I MATERJAŁÓW modnych.
Praca Municipal N. 60 — Curityba.
W tym sklepie rozpoczęła się **Wielka Likwidacja** która będzie trwała 60 DNI TYLKO aby swoje zapasy na lato odnowić. — **KORZYSTAJCIE Z OKAZJI!** — **PRZYJDZCIE PRZEKONAJCIE SIĘ!**
Nie omylcie się przy poszukiwaniu tego sklepu, jest on przy **Praca Municipal N. 60 — Curitiba.**

NAZWA PRODUKTU	CENA ZA	MILREISY
Zyto	worek 60 kg.	36\$000
Pszenica	60 kg.	40\$000
Owies	30 kg.	16\$000
Jęczmień	60 kg.	18\$000
Ryż biały 1 szy	60 kg.	90\$000
2-gi	60 kg.	85\$000
3-c	60 kg.	82\$000
Ryż ozerowy	60 kg.	70\$000
Kukurudza	60 kg.	21\$000
Kasza talarczana	60 kg.	40\$000
Pisno	60 kg.	70\$000
Fasola	60 kg.	80\$000
Groch nowy	60 kg.	60\$000
Ziemniaki angielski. nowa	60 kg.	14\$000
Cebula	15 kg.	12\$000
Mąka parzona »sublima«	44 kg.	49\$000
»lila«	44 kg.	52\$000
»mandi kowa suruby»	40 kg.	40\$000
»mandjokowa zwykła»	10 kg.	30\$000
»żytnia»	35 kg.	14\$000
Otręby	40 kg.	12\$000
Cukier mascuvinho R. G.	1 kg.	1\$400
»biały rafinowany»	1 kg.	1\$600
»biały mielony»	1 kg.	1\$500
Sól	1 kg.	6\$000
Masło	1 kg.	1\$200
Jaja	1 tuz.	1\$200
Kura	1 szt.	3\$000 - 4\$
Smalec	1 kg.	3\$800
Mięso wolowe	1 kg.	1\$400
»wieprzowe»	1 kg.	2\$000
Chleb	1 kg.	1\$000
Kawa	1 kg.	4\$500
Herva-matte	1 kg.	8\$000
Miód	1 kg.	1\$200
Wino nacional	80 litrów	110\$000
Kaszas	80 »	216\$000
Nilla	skrzynka	10\$000

PIENIĄDZE.
Wypozycza się na każdy procent pod zastawienie lub pod gwarancję bonusów, wypożyczalnia, kupuje się i sprzedaje domy, ziemie, majątki, informacja w rządowego correctora Godofredo Lima przy ulicy Marechal Deodoro N. 88.

DLA POLAKOW!
ajlepsza Kawa JOUASSU
es: IRMÃO KOWALCZUK - SÃO JOSÉ DOS PINHAES - PARANA

lana, inni zaś cisnęli się ku uleczonemu cudownie dziecku.

Jak wynika ze słów matki, niejakiej Metlińskiej, wieszniaczki przybyłej z kompanją a mieszkanki wsi Piaszczyce, ziemni radomskiej, trzymała ona za rękę swego niewidomego dziecko, które utraciło wzrok całkowicie w dniu 17-go kwietnia r.b. tak, że powieki stały się przymknięte, gdy wagle w pewnym momencie dziewczynka zaczęła mrugać szybko powiekami i wykrzyknęła radośnie: — Mam widzieć Boże!

Oj tej chwili dziewczynka widzi do drze, słowa wieszniaczki potwierdziła przybyła z kompanją rodziców. Wypadek cudownego uleczenia został zanotowany, zaś stwierdzeniem wiarygodności faktów zajmują się osoby powołane w miejscu zamieszkania Metlińskiej.

Cudowne uzdrowienie dziecka, jakie miało miejsce w dzień uroczystości N. Marii Panny na Jasnej Górze dnia 8-go września 1924 roku nie jest wypadkiem odosobionym, gdyż rok rocznie idącej się cuda u stóp Królowej Korony Polskiej, Zanim cudowne uzdrowienie wciągnęło i zostanie w księgi klasztorne, poprzedzone dokładnym processem, fakt ten notujemy z obowiązkiem dziennikarskim, jako dowód niestąjącej Jasi Najświętszej Marii Panny, która stale otacza swą Opieką pobożny lud Polski.

TERENTE IMIĘ KRWAWEGO BANDYTY, PRZED KTÓRYM DRZY CAŁA RUMUNJA.

Gdzie znajduje się w tej chwili Terente?

Takie pytanie cicho się na usta strwożonym mieszkańcom Bukowiny, która żyje pod grozą napadów, rabunków i okrutnych morderstw, dokonywanych przez szajkę bandycy z naczelnikiem jej Stefanem Terente na czele.

Kilka większych wypadków zorganizowanych przez zandarmę i wojsko rumuńskie spełżyło na niczym i podobno kosztowały okrągłą sumkę miliona lei. Własnie wtedy, gdy kłusowała z rzędu wyprawa, oczyścić miała kraj od band zbrojniczych, naczelnicy opryszków w towarzystwie sześciu swych podkomendnych pili w pierwszorzędnej restauracji galicyjskiej a po skończonej piątce towarzystwo przebrane w mundury oficerskie ułotniło się z lokalu zostawiając na karcie z potrawami podziękowanie za gościnę i podpis: Terente.

Kiedyniej odbywało się wesele w rodzinie zandarmskiej. Wśród zaproszonych gości znajdował się nieprzejednany wróg bandyty, wachmistrz Tincu. W największej chwili zjawili się Terente z swą bandą. Otoczyli dom i wystrzelali wszystkich zandarmów die oszczędzając nawet pana młodszego.

Napad trwał kilka minut, Zalatwivszy się błyskawicznie z swymi wrogami, przepędził bandyci bez wstyd.

Zuchwały ten napad nie jest odosobnionym zdarzeniem w kronice czynów srogiego bandyty.

Obrobowanie biskupa starowierców należy do najbezczelniejszych jego przedsięwzięć. A sprawa miała się tak: W pobliżu miasta Radowice znajduje się wieś zwana Fontina Alba, Mniejszość ta jest siedzibą biskupa starowierców, który rezyduje w klasztorze wraz z kapitułą.

Pewnego wieczora zawitało do Fontiny Alby towarzystwo siedmiu oficerów z forsyjami. Oficerowie zapragnęli obejrzeć katedrę. Widząc takich rzadkich gości zaprosili ich proboszcz do siebie i zastawił poczęstunek. Po poczęstunku rzekomi oficerowie zwięźdali proboszcza i jego rodzinę, zabrali mu wszystkie pieniądze oraz kosztowności, obrabowali doszczętnie katedrę, klasztor i biskupa. Członków zaś kapituły biskupiej i służbę zamknęli w piwnicach klasztornych. Po dokonaniu tego czynu, wsiadli na konie i zniknęli bez śladu.

Goście jeszcze obszedli się Terente i jego towarzysze z generałym inspektorem poczt G. Sassu, bratem byłego ministra. Generałny inspektor udał się na objazd służbowy w towarzysztwie swej żony i 6-letniej córki. W pobliżu miasteczka Briceini napadli go bandyci. Lecz p. Sassu nie był człowiekiem tchórzliwym. Bronił się do wystrzelenia ostatniego ładunku rewolwerowego i położył trupem czterech opryszków. Skoro jednak zabrakło mu amunicji wpadł w ręce bandytów, którzy pobawiwszy go do nieprzytomności wrzucili wraz z omdlałą żoną do stajni i podpalił budynek. Państwo Sassu ponieśli śmierć w płomieniach, 6-letnia zaś córka została cudem od ognia. Celem zatarcia śladów i uniemożliwienia śledztwa obcięli bandyci głowy martwym swym towarzyszom i głowy ich uwieźli z sobą. Strażnicę czynną krwawej bandy, napełniając przerażeniem ludność. Związczą żydzi narażeni są na ustawiczne napady i mordowania bez litości.

OKREŚL ROZBIŁ ZEBRANIE WIELOKRYBÓW.

Powracający z Ameryki okręt „Berongarja”, który zawiózł księcia Walpi i jego żonę do Long Island, najeżdżał na środku oceanu Atlantyckiego na kilkudziesięciu wielorybów, które zbrano w grupę, zdawały się naradzać nad czymś. Nie chcąc omijać kolosów morskich, „Berongarja” wjechał w środek zebrań przerażając jedorgo z wielorybów na pol, a kilku innych podobnie pletwy. Po przejściu okrętu wieloryby znownie radziły.

Prenumeratę „Ludu” we wrześniu zapłacili następujący panowie:

- Po 10\$000: Jan Bandoch, Siustry Milosierdzia w Thomas Coelho, Tow. Jozefa Poniatowskiego w Sao Feliciano, Ignacy Uszacki, Aleksander Kuczyński, Mikołaj Karczmarz, Edward Szczyński, Jan Szortyka, Andrzej Lasek, Jozef Dul, Dr. Jan Szurman, Marjan Twarowski, Wojciech Lutoski, Stanisław Niemczewski, Jozef Kapinski, Antoni Kulczyński, T.wo „Polska” w Sao Feliciano, Franciszek Szwajński, Leon Banach, Jan Wasilias, Jozef Kuradz, Jan Potzmanak, Jozef Wadowski, Antoni Andreassi, Wład. Kowalewski, J. Kaz. Swiers, Aleks. Bednarz, Jan Diagosz, Filip Blugosz, Jozef Btner, Jan Olejnik, Jozef Sierstka, Antoni Polak, Jozef Parzewski, Ignacy Rybcowicz, Wacław Mudzyk, Mieczysław Szwajkowski, Stefan Zolowski, Mieczysław Trawnski, Antoni Goronski, Matyja Rybcz, Stefan Bja-zczyk, Jan Makowski, Leon Stanszewski, Stanisław Zabłocki, Jozef Pawlowski, Stanisław Porowicz, Władysław Gliński, Franciszek Grubowski, Jozef Szule, Bolesław Garbacz, Ludwik Jung, Wilhelm Sierniewski, Albin Piotrowski.

Po 11\$000: Piotr Gawłowski, Franciszek Golebiowski, Władysław Nowicki.

Po 20\$000: Artur G. Szwajski, Feliks Morawski.

Po 4\$000: Piotr Szygalski, Jan Megor, Jan Dolewski, Gerasim Jaworeński, Władysław Kaminiski, Hipolit Stawiały, Bazyl Majewski, Bolesław Zaleski, Brono Krusński, Bolesław Burkacki.

Juljan Waslewski, 35\$ T.wo Stanisława Konarskiego w Matto Dentre, 32\$, Marcin Basai, 12\$500, Leon Rutecki, 12\$, Antoni Mierczyński, 8\$, Wojciech Bekawiecki, 7\$500.

Do Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej nadstąpiły listy dla następujących osób: Mimi Hortens Kobylńska, Antoni Caplarski, Jan Reiner, Wojciech Orgosik i Teofil Kukuski. — Na porcie portu należy nadać 200 rs.

DLA WRACAJĄCYCH LUB PODRÓŻUJĄCYCH DO POLSKI.

Rząd Polski postuluje powiększyć znacznie nowy port Gdynię BLISKO GDANSKA.

Z tego powodu Gdynia Spółka Transatlantycka „Chargeurs Reunis” postanowiła zaprowadzić regularną żeglugę między Gdynią a portem Havra w północnej Francji. W ten sposób ułatwiono znacznie przewóz pasażerów do Polski. Przejazd się tylko raz na drugi okręt w Hawrze.

IGNACY KASPROWICZ Agent spółki okrętowej „Chargeurs Reunis”.

Zarząd Towarzystwa Tadeusza Kościuszki - Łączność i Zgoda

uprasza swych członków i innych, by najwyżej do dnia 31 grudnia 1924 roku zechcieli zwrócić kwotę wypożyczone z biblioteki Towarzystwa. Kto do tego czasu z ociągającym się nie zwróci wypożyczonych książek, to nazwisko jego ostatek ogłoszone publicznie po Nowym Roku w gazetach.

POTRZEBA DOBREGO KOWALA.

Zgłoszenia przysyłajcie: STANISŁAW POSNIAK - GUAJUVIRA CONTENDA

Baczność!

Do sprzedania 30 akrów ziemi blisko stacji Vargem Grande: z tego jest 10 akrów ziemi do sadzenia a 20 akrów herwału, obok tego tego 600 grubych piniorów, dużo imbiru i cedrów, zabudowania, portretra, barabaua i malhador do mielecia herwału w odległości jednego kilometra tartak. Cena 15 tysięcy mlr.

Blizszych informacji u ziemi na miejscu właściciel: Piotr Wyczał Carazinho. — Albo p. Teodor Kornart — Paulo Frontin — Paraná. Kupując tylko farby Bayera do farbowania tkanin Bayera, gdyż są najlepsze i prawdziwe.

DOBRYCH MURARZY.

Potrzeba natychmiast, do Ponta Grossy. Płaca 12\$000 dziennie. Zgłosić się do Romana Skorupskiego w Ponta Grossa. Av. Col. Infancia Vitella Nr. 29.

Czas zstać właścicielem własnego domu. Jedyna sposobność. Terezy w Ponta Grossa „raty” lub za gotówkę. Całkowicie uwolnienie, przez wstąpienie T. Wdowy Hermínio Correia Madureira i P. Eduarda de Freitas. Sprzedaje w środku miasta Ponta Grossy. Za gotówkę i raty. Korzystajcie! Po informację zgłoszcie się natychmiast: — Antoni N. Meisels — Caixa Postal Nr. 132 — Ponta Grossa, Paraná

CASA GLOBO

sprzedaje tanio dobre trzewiki męskie, damskie i dziecięce wedlo miary i najwybredniejszego gustu. Również nabyć można w sklepie obuwie gumowe, skorpek, a także znowy potrzebne do szycia. Casa Globo znajduje się przy placu Praça da Ordem, gdzie nie można postawić wozy i konie. W sklepie jest i obsługa polska. Casa Globo — Praça da Ordem 4 — Kurytyba.

CASA DE NOVIDADES

Pisma ilustrowane, jurnale, zabawki, książki do nabożeństwa, święte obrazy i statuetki, najrozmaitsze przedmioty na prezenty. Papiery wszelkich gatunków. Przy ulicy 15 de Novembro N 66.

Livraria Mundial

Pierwszorzędny zakład drukarski, introligatornia, linografia i fabrykacja ksiąg handlowych. Wybór książek i przyrządów szkolnych. Dla kupców ze znacznym opustem. — Ulica 15 de Novembro N 52.

CASA SCHMIDT

Wyroby fajansowe, zelazna, szkła, umywalka, farby i oleje; wszelkie materiały dla instalacji elektrycznej, lampy ocl. Plac Tiradentes N 3. 048

LEKARZE.

Dr. MIROSLAW SZELIGOWSKI

Były asystent kliniki europejskich. Lekarz i operator. Kurytyba - Rua S. Francisco N 25

Leczy według najnowszych sposobów. Wykonuje wszelkie operacje chirurgiczne. Chorych zamieszujących przyjmują na leczenie i pobyt w klinice. Dokonuje badań i leczy promieniami Roentgena. Posiada własne laboratorium do badań chemicznych i mikroskopowych oraz do badań krwi na choroby ukryte. ZA MIEJSCOWYM UDZIEŁA INFORMACJI LISTOWNIE.

Dr. Francisco Franko

Przyjmuje od 8-jej do 5-tej po południu. Konsultorium: Ulica Barão do Serro Azul N 8; — Rezydencja: Ulica Comendador Araújo N 74. 01

Dr. Carlos Moreira

Klinika ginekologiczno-chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. KONSULTORIUM: Ulica Marechal Floriano N. 19. — Rezydencja: Ulica Visconde de Nazar N. 85. — Telefon 388.

Dr. Carlos Iekler

Operator i akuszer. Specjalność: choroby kobiecej pęcherza. Przyjmuje od 8-9 i od 2-4 godzin wieczorem przy ulicy Conselheiro Barbasas N. 111. 03

Dr. Espindola

Rezydencja i konsultorium: Ulica Marechal Deodoro N 46. Przyjmuje od 12 do 15 godzin po południu. — Telefon 151. 080

Dr. Isaacson

Operator-Akuszer. Specjalność: choroby kobiecej i pęcherza. Konsultorium: Apteka Internacjonalna przy ulicy 1 de Março N 6. — Telefon N. 62. — Rezydencja: Ulica Rio Branco N. 96. — Telefon N. 661. 08

Dentysty:

HUMBERTO PIMENTEL Ulica Ebano Pereira N. 11. 011

JACZY DROMLEWICZ Zęby szufler z podniebieniem i bez podniebienia a także i kauczuku. Piomobawne, wyjmowane zębów bez bólu Roboty pierzawozdane. CENY PRZY STĘPNIE 25

Curityba — Rua Riachuelo N. 8

JOAO B. MARTINS Ulica MARECHAL FLORIANO N. 102 Przyjmuje w każdej godzinie 018

JULIO MOREIRA Plac Carlos Gomes N. 27. 079

Pharmacia Aurora (apteka polska) J. Muzara przy ulicy Aquidabam N 62 029

ADWOKACI

David Oliveira da Mota Drugie biuro orientalne Sierot i Inwentarzy. Przy ulicy Marechal Floriano Ferrito N 2-a. 042

Dr. Gastão Faria Biuro: Plac Ozorio N 49. — Telefon 628 042

UWAGA!!!

Książki do nabożeństwa i historyczne obrazy religijne, krzyżyki, medaliki oraz herbaste kościelne do dopiero nadeszły w wielkim wyborze! Drukarnia introligatornia i fabryka pieczętek gumowych

Cezar Schulz

Ul. Barão do Serro Azul 12 12 Kurytyba — Paraná

DOBRE I TANE PIE. ZYWO W PIEKARNI

Padaria Reforma

Milna i niezawodna obsługa — Zakup i sprzedaż wszelkich artykułów spożywczych pierwszej potrzeby. Wymiarę i twierdza produkty krajowe. Ignacy Habich. CURITYBA — RUA DR. CANDIDO DE ANDREI N. 64.

„A NACIONAL” Loteria Narodowa

nonimowe towarzystwo loteryjne. — Ciągłenie losów odbywa się pod dozorem publicznym.

W SRODE — NAJGLEOWNIEJSZA WYGRANA

20:000\$000

80-90 procent idzie na wygrane losy.

ZIARNO POLSKIE.

po degnawiczejach, obywateli w 6 stanach Brazylii południowej i środkowej zostają nane za najlepsze do tutejszych klimatów. Dlaczego? Bo po budzi z Polki, gdzie klimat jest przesienny, nie jako strony, jak na przykład w Europie. — Kapusta polska ma głowy jak zelaza.

Paweł Nikodem — Skład nasi n z Polski w Kurytybie — Paraná, — Travessa Zacharias N. 5.

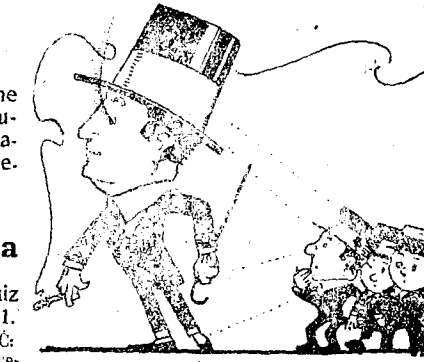
Wysyłka nasion koleją lub pocztą do wszystkich miejscowości w Brazylii.

Gwałtu! rety!

Ten zapewne przystroili i ubrał się w pracowni krawieckiej pana

Jana Faucza CURITYBA

AVENIDA LUIZ XAVIER N. 11. SPECJALNOŚĆ: Sutanry dla ksztywedług kroju zadanego wraz z wszystkimi dodatkami.

ZA PIENIADZ DOSTANIESZ WSZYTKO, LECZ ABY MIEĆ PIENIADZE TRZEBA OSZCZEDZAC. OSZCZEDNOŚĆ WZBOGACA. WENTYN OSZCZEDZONY TO WENTYN ZAROBIONY!

Kto posiada pieniądze, powinien je włożyć w jakiś interes. Kemu to nie jest możliwym, nie powinien przechowywać grosza w domu, gdyż jest to niebezpieczna i nieopłacalna rzecz.

ZŁOŻ ZATEM PIENIADZ TWOJE W MIEJSCU BEZPIECZNYM, CO PRZYNIEMIE CI TYLKO POZYTEK.

Pieniądze w domu łatwo ulecz mogą niebezpieczeństwom nieprzewidywalnym jak ogień, rabunek, złupienie, wycofnie przez Skarb lub bezwarowność wskutek roszku walut i t.p., więc złóż twój ciężko zarobiony grosz tam, gdzie jest pewnym i po jakim czasie wskutek odsetek (procentu) się podwaja

LECZ POWIERZ PIENIADZE TWOJE BANKOWI I PEWNEMU, ZATWIERDZONEMU PRZEZ RZĄD FEDERALNY I UPOWAZ IONY DO PRZYMOWANIA PUBLICZNYCH WKLADOK OSZCZEDNOŚCIOWYCH.

BANCO PELOTENSE

Zatwierdzony przez Rząd Federalny jako jedna z najpewniejszych instytucji kredytowych i upoważniony tem samym do przyjmowania wkładok oszczędnościowych płaci 5 i pół od sta zysku rocznego (procentu).

Dnia jeszcze udeję się do Agencji „Banco Pelotense” w Rio Negro i umieścić tam swoje oszczędności, bo pamiętaj, że wentyn oszczędzony to wentyn zarobiony!

Banco Pelotense ma kapitału 30 miljonów milreisów. Fundusz rezerwowy 15 miljonów milreisów.

Centrala w Pelotas i Agencje we wszystkich większych miastach kraju.

FILJA W KURITYBIE.

Agencja w Rio Negro przy ulicy 15 de Novembro — Paraná.

KORRESPONDENTEM W PARAGUASSU, ITAVOPOLIS JEST KSIĄDZ JAN KOMINEK.

Niemieckie farby „BAYER”

użytku domowego, do farbowania wulianych, bawełnianych i jedwabnych materiałów stosuje się we wszelkich ilościach i kolorach w sklepie „Carlos Luhm”

RUA RIACHUELLO N. 52 CURITYBA — PARANA (Gdzie miał sklep p. Piotr Harnata).

Nie upadajecie na duchu!

Człowiek zdrowy jest zawsze wesoły. Gdy cię głowa boli i nie możesz spać, to użyj przed pójściem się do łóżka jednej kapsułki „Dorycedina” i przekonasz się, że rano wstaniesz zdrowy i rześki.

Dorycedina pomaga na ból głowy, migrenę, zaziębienia, nowotwory i grype.

Działa szybko i energicznie a nie szkodzi ani sercu ani żołądkowi. Każda kapsułka ma dwa pudełeczka po 10 kapsulek każde. — Dorycedina nabyć w aptekach i drogeriach.

HOTEL CENTRAL

Curityba — Rua Ebano Pereira N 8

WYGODNE UZDZENIA: — SMACZNA KUCHNIA GOSPODA O PIERWSZORZĘDNEJ OBSZĘDZE

Oddziały dla rodziny — Otwarte całą noc. Ceny przystępne. Pokoje od 6\$ do 12\$ dziennie

Najlepszy hotel dla rodzin!